

ZMLUVA O DIELO V KONTEXTE POČÍTAČOVÉHO PROGRAMU VYTVORENÉHO NA OBJEDNÁVKU

CONTRACT FOR WORK IN THE CONTEXT OF A COMPUTER PROGRAM CREATED AS WORK FOR HIRE

Silvia Kratochvilová¹

<https://doi.org/10.33542/SIC2024-2-07>

ABSTRAKT

Článok sa zaoberá právnou úpravou diela na objednávku podľa Autorského zákona a to v súvislosti s vytváraním počítačového programu autormi. Predmetom analýzy sú príslušné ustanovenia Autorského zákona s poukazom na poznámku pod čiarou, ktorá odkazuje na všeobecné ustanovenia zmluvy o dielo podľa Občianskeho zákonníka. Predmetom skúmania je najmä otázka, či objednávateľ (podnikateľ konajúci v rámci svojej podnikateľskej činnosti), ktorý má záujem o vývoj počítačového programu musí uzavrieť s autorom - programátorom (spravidla vykonávajúcim činnosť nie len na základe Autorského zákona, ale aj na základe Živnostenského zákona) zmluvu o dielo podľa Občianskeho zákonníka, aby sa vytvorené dielo, t.j. počítačový program považoval za dielo na objednávku a objednávateľ tak nadobudol právo priameho výkonu majetkových práv k počítačovému programu (s fikciou udeleného súhlasu so zásahom do osobnostných práv autora) alebo rovnaký rozsah práv je možné nadobudnúť objednávateľom aj na základe zmluvy o dielo uzavretej s programátorom podľa Obchodného zákonníka.

ABSTRACT

The paper deals with the legal regulation of a commissioned work according to the Copyright Act, in connection with the creation of a computer program by the authors. The subject of the analysis are the relevant provisions of the Copyright Act with reference to the footnote that refers to the general provisions of the contract for work according to the Civil Code. The subject of investigation is mainly the question of whether the customer (entrepreneur acting within his business activity), who is interested in the development of a computer program, must conclude with the author - programmer (as a rule, performing activities not only on the basis of the Copyright Act, but also on the basis of the Trade License Act) contract for a work according to the Civil Code, so that the created work, i.e. the computer program is considered to be a commissioned work and the customer thus acquired the right to directly exercise the property rights to the computer program (with the fiction of consent granted to interfere with the personal rights of the author) or the same range of rights can also be acquired by the customer on the basis of a contract for work concluded with the programmer according to the Commercial Code.

I. ÚVOD

V súčasnej dobe má otázka postavenia objednávateľa pri vývoji počítačového programu svoje opodstatnenie, keďže s rozvojom startupov a umelej inteligencie sa aj na Slovensku častokrát v praxi stretávame so zazmluvnením fyzických osôb (programátorov) na výkon

¹ JUDr., Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, Slovenská republika
Comenius University Bratislava, Faculty of Law, Bratislava, Slovak Republic.

činností súvisiacich s vývojom počítačového programu, ale aj jeho následnou implementáciou, servisom a údržbou. Zo strany objednávateľa ide častokrát o nemalé finančné prostriedky vynaložené na programátorov, preto je z pohľadu objednávateľa nesmierne dôležitá jednoznačná právna úprava a ochrana jeho práv.

V praxi sa pri vytváraní počítačového programu najčastejšie stretávame so zmluvou o dielo kombinovanou so zmluvou o poskytovaní služieb, prípadne s licenčnou zmluvou². Subjektmi týchto zmlúv sú spravidla (i) autor, ktorým je programátor – fyzická osoba a (ii) objednávateľ – podnikateľ konajúci v rámci svojej podnikateľskej činnosti, ktorý si objedná vytvorenie počítačového programu. Vzhľadom na finančné prostriedky investované objednávateľom do vytvorenia počítačového programu je zrejmé, že objednávateľ sa z tohto zmluvného vzťahu snaží získať pre seba čo možno najviac práv k počítačovému programu a ochrániť tak svoju investíciu.

Keďže predmetná problematika zatiaľ nebola podrobená väčšiemu skúmaniu, cieľom príspevku je výskum, za akých podmienok nadobudne objednávateľ priamy výkon majetkových práv k počítačovému programu (s fikciou udeleného súhlasu so zásahom do osobnostných práv autora) a teda najširší rozsah práv k počítačovému programu (dokonca rozsah práv širší ako zamestnávateľ v prípade zamestnaneckého diela) a to bez nutnosti uzatvárať licenčnú zmluvu. Skúmaná je hypotéza, že objednávateľ nadobudne právo priameho výkonu majetkových práv k počítačovému programu rovnako na základe zmluvy o dielo s autorom – programátorom uzavretej podľa Obchodného zákonníka³ ako aj Občianskeho zákonníka⁴. Prípadný negatívny záver by mohol znamenať značnú právnu neistotu na strane účastníkov právneho vzťahu a viedol by k diskriminácii zmluvných vzťahov založených na zmluve o dielo podľa Obchodného zákonníka.

Predmetom tohto článku a hlavnou metódou skúmania je analýza aktuálneho právneho stavu a právnej úpravy diela na objednávku a relevantnej odbornej literatúry, pričom použitý je najmä systémový a jazykový výklad právnych noriem, ako aj autentický výklad zákonodarcu. Použitá je aj metóda komparácie právnej úpravy zmluvy od dielo v Obchodnom zákonníku a Občianskom zákonníku, pričom porovnaná je aj právna úprava v Českej republike.

II. ZÁKLADNÝ PRÁVNÝ RÁMEC

Základný právny rámec, ktorý reguluje vytvorenie diela na objednávku a teda zmluvný vzťah medzi objednávateľom počítačového programu a autorom počítačového programu⁵ je upravený v § 91 Autorského zákona⁶. Ustanovenia § 91 Autorského zákona týkajúce sa diela na objednávku sú zaradené v ôsmej hlave druhej časti Autorského zákona, upravujúcej osobitné

² V zmluvnej praxi sa takáto zmluva spravidla nazýva zmluva o vývoji a implementácii softvéru. Pre účely tohto príspevku bude v texte použitý zákonný pojem počítačový program bez zohľadnenia rozdielov medzi softvérom a počítačovým programom, hoci tieto rozdiely by mohli prispieť k argumentácii podporujúcej závery tohto príspevku.

³ Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „Obchodný zákonník“).

⁴ Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „Občiansky zákonník“).

⁵ Ochrana počítačového programu v slovenskom právnom poriadku vychádza zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. apríla 2009 o právnej ochrane počítačových programov. Smernica však nereguluje vytvorenie diela na objednávku a výlučný výkon majetkových práv priznáva v čl. 2 ods. 3 iba zamestnávateľovi, a to za predpokladu, že počítačový program bol vytvorený zamestnancom pri plnení jeho povinností alebo podľa pokynov vydaných jeho zamestnávateľom. Podľa verejne dostupných zdrojov nebolo ohľadom tohto článku (rovnako ako totožného článku predchádzajúcej smernice 91/250/EHS), zatiaľ vedené žiadne prejudiciálne konanie na Súdnom dvore Európskej únie, preto dopĺňajúci výklad tohto ustanovenia zatiaľ nebol poskytnutý. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že návrh predchádzajúcej smernice 91/250/EHS predložený Európskou komisiou dňa 5.1.1989 obsahoval v čl. 2 ods. 3 aj ustanovenie „Where a computer program is created under a contract, the natural or legal person who commissioned the program shall be entitled to exercise all rights in respect of the program, unless otherwise provided by contract“, a teda v prípade, ak počítačový program je vytvorený na základe zmluvy a nie je dohodnuté inak, osoba, ktorá zadala / objednala počítačový program, je oprávnená vykonávať všetky práva týkajúce sa tohto počítačového programu. Uvedené ustanovenie sa však do schválneho znenia smernice 91/250/EHS nedostalo a nebolo tak prevzaté ani do aktuálnej smernice 2009/24/ES.

⁶ Zákon č. 185/2015 Z.z. Autorský zákon, v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „Autorský zákon“).

režimy tvorby (kde je okrem diela na objednávku zahrnuté aj zamestnanecké dielo, spoločné dielo a školské dielo). Podľa § 91 ods. 1 Autorského zákona, *dielo na objednávku je dielo vytvorené autorom na základe zmluvy o dielo*⁷. Ak autor vytvoril dielo na objednávku, platí, že udelil súhlas na jeho použitie na účel vyplývajúci zo zmluvy, ak nie je dohodnuté inak. Objednávateľ je oprávnený použiť toto dielo na iný účel len so súhlasom autora, ak tento zákon neustanovuje inak. Uvedená poznámka pod čiarou č. 29 odkazuje na § 631 až 643 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 509/1991 Zb.

V nadväznosti na § 91 ods. 1 Autorského zákona je v § 91 ods. 4 upravená tzv. výnimka z fikcie súhlasu podľa druhej vety § 91 ods. 1 Autorského zákona, ktorá je v kontexte vytváranie počítačových programov nesmierne dôležitá. Zákonodarca v súvislosti s počítačovým programom⁷ v ustanovení § 91 ods. 4 Autorského zákona uvádza, že keď je *celkom alebo sčasti vytvorený na objednávku, vzťahujú sa na neho ustanovenia o zamestnaneckom diele* (objednávateľ sa v tomto prípade považuje za zamestnávateľa a ustanovenie § 90 ods. 9 Autorského zákona sa nepoužije). V prípade počítačového programu vytvoreného v režime diela na objednávku podľa prvej vety § 91 ods. 1 Autorského zákona tak ide o výnimku z režimu predpokladaného § 91 ods. 1 a 2 Autorského zákona, a ak nie je dohodnuté inak, neuplatní sa zákonná fikcia podľa druhej vety § 91 ods. 1 Autorského zákona. Zákonodarca objednávateľovi priznáva k takto vytvorenému počítačovému programu podstatne širší rozsah práva ako objednávateľovi iného diela a jeho postavenie je obdobné, dokonca silnejšie, ako postavenie zamestnávateľa vo vzťahu k zamestnaneckému dielu⁸. Objednávateľ, ktorý sa považuje za zamestnávateľa má voči autorovi silnejšie postavenie, keďže je oprávnený priamo zo zákona vykonávať majetkové práva k dielu, t.j. počítačovému programu a zákonná fikcia súhlasu podľa § 90 ods. 6 Autorského zákona mu umožňuje zasahovať aj do osobnostných práv autora. Objednávateľ, ktorý nemá postavenie zamestnávateľa⁹ má zo zákona právo iba na použitie diela na účel vyplývajúci zo zmluvy, ak nie je dohodnuté inak¹⁰. Z uvedeného je zrejmé, že za účelom ochrany investícií objednávateľa a jeho ekonomických záujmov je pre objednávateľa najvýhodnejšie vytvorenie počítačového programu programátorom – autorom tak, aby zmluvný vzťah naplnil legálnu definíciu diela na objednávku podľa § 91 ods. 1 prvá veta Autorského zákona.

Legálna definícia diela na objednávku je v zásade jednoduchá, problematická sa však v prípade § 91 ods. 1 Autorského zákona javí poznámka pod čiarou, ktorá explicitne uvádza v súvislosti so zmluvou o dielo (iba) odkaz na § 631 až 643 Občianskeho zákonníka. Autorský zákon tak pri definovaní diela na objednávku odkazuje výlučne na všeobecné ustanovenia zmluvy o dielo podľa Občianskeho zákonníka ako (jediného) zmluvného základu pre vytvorenie diela na objednávku. Dielo v autorskoprávnom zmysle, teda aj počítačový program je však možné vyhotoviť aj na základe iného zmluvného typu, napr. zmluvy o dielo

⁷ Rovnako aj v súvislosti s databázou a kartografickým dielom, avšak v ďalšom texte bude z dôvodu zjednodušenia uvádzaný iba počítačový program.

⁸ Podľa ustanovenia § 91 ods. 4 Autorského zákona sa v prípade počítačového programu na objednávku nepoužije § 90 ods. 9 Autorského zákona, a teda autor nemá právo požadovať, aby mu objednávateľ udelil za obvyklých podmienok licenciu na použitie diela, ak objednávateľ nevykonáva majetkové práva k dielu vôbec alebo ich vykonáva nedostatočne.

⁹ Situácia môže nastať napríklad ak (i) dielo nie je počítačový program, databáza podľa § 131 Autorského zákona a kartografické dielo alebo (ii) počítačový program, databáza podľa § 131 Autorského zákona a kartografické dielo neboli vytvorené v režime spĺňajúcom legálnu definíciu diela na objednávku podľa § 91 ods. 1 Autorského zákona.

¹⁰ Do pozornosti je možné dať napr. právny systém UK, ktorého právne predpisy týkajúce sa práva duševného vlastníctva neobsahujú všeobecné ustanovenie (ako je to v § 91 ods. 1 a 4 Autorského zákona), na základe ktorého právo duševného vlastníctva týkajúce sa „*commissioned work*“, a teda diela vytvoreného na základe zmluvy (objednávky) patrí zákazníkovi (objednávateľovi). Súd sa preto viackrát zaoberal otázkou, či je možné implikovať do zmlúv, ktoré neobsahujú ustanovenia týkajúce sa práv duševného vlastníctva k dielu, ustanovenia na základe ktorých zákazník (objednávateľ) vlastní výsledné práva duševného vlastníctva. Bližšie k záverom o možnosti implikovať do zmluvy ustanovenia týkajúce sa práva duševného vlastníctva k vytvorenému dielu pozri ANDERSON, M. - ALLEBONE, L. - SUBRAMANIAM, M. Contract law for IP lawyers, Journal of Intellectual Property Law & Practice, Volume 12, Issue 10, October 2017, s. 842, <https://doi.org/10.1093/jiplp/jpx102>.

uzavretej podľa Obchodného zákonníka (§ 536 a nasl. Obchodného zákonníka), prípadne aj na základe inominátnej zmluvy.

Uvedené rozlišovanie zmluvného základu podľa Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka vedie k nejednoznačnosti a právnej neistote pri určovaní režimu práv objednávateľa vo vzťahu k počítačovému programu a to najmä v kontexte výnimky z fikcie zákonného súhlasu uvedenej v § 91 ods. 4 Autorského zákona. Predmetom ďalšej časti príspevku preto bude analýza, či legálnej definícii diela na objednávku vyhoví aj zmluva o dielo podľa Obchodného zákonníka, prípade či ňou môže byť výlučne zmluva o dielo podľa Občianskeho zákonníka. V závislosti od toho, aký výklad § 91 ods. 1 Autorského zákona prijme môže byť režim výkonu práv k počítačovému programu zásadne odlišný.¹¹

2.1. Dôvodová správa a poznámka pod čiarou

Pri analýze zákonnej definície diela na objednávku je potrebné v prvom rade vychádzať z dôvodovej správy, keďže sa po nej siaha, ak znenie ustanovenia právneho predpisu nie je príliš zrejmé, a to za účelom náležitého zdôvodnenia, vysvetlenia, pochopenia zmyslu a účelu príslušného ustanovenia.¹²

Dôvodová správa k Autorskému zákonu¹³ ako základný dokument vysvetľujúci dôvody (novej) právnej úpravy uvádza, že ustanovenie § 91 ods. 1 Autorského zákona upravuje jeden z osobitných režimov tvorby autorského diela, a to dielo vytvorené na objednávku na základe zmluvy o dielo uzavretej podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Hoci je dôvodová správa dôležitá pre vysvetlenie podstaty a zmyslu jednotlivých ustanovení¹⁴, pokiaľ sú nejednoznačné a umožňujú viaceré výklady, je potrebné zdôrazniť, že nie je právne záväzná a nemôže sa do nej preberať text jednotlivých navrhovaných ustanovení.

Rovnako, podľa Legislatívnych pravidiel vlády, z ktorých je potrebné vychádzať¹⁵ pri analýze poznámky pod čiarou č. 29, nie sú poznámky pod čiarou súčasťou právneho textu a majú iba informatívnu povahu.¹⁶ Podľa bodu 23.8 Legislatívnych pravidiel vlády, ak sa v poznámke pod čiarou uvádza demonštratívny výpočet právnych predpisov, poznámka sa začína slovom „Napríklad“ a citácie právnych predpisov sa uvádzajú za sebou, oddeľujú sa čiarkou a bodka sa kladie až na koniec poslednej citácie. Z uvedeného je možné dovodiť, že v prípade, ak by išlo iba o demonštratívny výpočet, mala byť poznámka pod čiarou č. 29 uvedená slovom „Napríklad“ (ako je to napríklad v prípade poznámky pod čiarou č. 30). Z textu poznámky pod čiarou by sa tak mohlo javiť, že ide o taxatívny výpočet právnych predpisov v zmysle bodu 23.7 Legislatívnych pravidiel vlády, avšak podľa bodu 23.1 Legislatívnych pravidiel vlády tento výpočet nemá normatívnu, ale iba informatívnu povahu. Obdobnou otázkou sa nedávno zaoberal vo svojom rozhodnutí aj Najvyšší správny súd SR¹⁷, pričom uviedol, že „... poznámka pod čiarou nemá normatívnu povahu čo znamená, že neobsahuje pravidlo správania vzťahujúce sa na skupinu prípadov rovnakého druhu a neurčitého počtu adresátov, ale práve naopak, taxatívnym alebo demonštratívnym spôsobom odkazuje na iné právne predpisy, ktoré sa aplikujú spolu s právnym predpisom, v ktorom sa poznámka pod čiarou nachádza. Poznámky pod čiarou nemajú normatívny charakter, a nie sú teda záväznou súčasťou pravidla správania sa, ale len legislatívnou pomôckou ...“ Následne uviedol, že skutočnosť, že nejaký zákon nie je uvedený v poznámke pod čiarou je „irelevantná, pretože táto poznámka na rozdiel od vlastnej

¹¹ ADAMOVIČ, Z. - HAZUCHA, B. § 91 [Dielo na objednávku] Autorský zákon. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2018, s. 708.

¹² Dôvodová správa č. 400/2015 Ds, Vládny návrh zákona o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 7 ods. 2.

¹³ Dôvodová správa k vládnemu návrhu Autorského zákona zo dňa 15.4.2015.

¹⁴ *Ibid.* 11.

¹⁵ Legislatívne pravidlá vlády Slovenskej republiky (úplné znenie platné od 1. februára 2024).

¹⁶ Bod 23.1 Prílohy č 1 Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky.

¹⁷ Rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn.: 5Sfk/5/2021 z 31. mája 2022.

dikcie príslušných ustanovení nemá normatívnu povahu a pokiaľ sú splnené podmienky definované v príslušnom zákonnom ustanovení, nie je tu žiaden dôvod neaplikovať predpis, ktorý nie je v poznámke pod čiarou uvedený. Rovnako ani povaha, resp. účel sledovaný právnou úpravou uvedenou demonštratívnym spôsobom v poznámke pod čiarou nemôže bez ďalšieho vylučovať aplikáciu právneho predpisu (sledujúceho iný účel), na ktorý sa v poznámke pod čiarou výslovne neodkazuje.“

Berúc do úvahy recentnú judikatúru Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, autorka príspevku sa prikláňa k záveru, že vzhľadom na charakter poznámky pod čiarou je tento odkaz potrebné chápať výlučne ako informatívny a pojem „zmluva o dielo“ použitý v § 91 ods. 1, prvá veta Autorského zákona je potrebné interpretovať ako akúkoľvek zmluvu o dielo, či už uzavretú podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, prípadne inú zmluvu majúcu podstatné náležitosti zmluvy o dielo avšak nazvanú inak (napr. zmluvu o vývoji softvéru¹⁸), uzavretú či už písomne alebo ústne¹⁹. V odbornej literatúre sa taktiež uvádza, že pre posúdenie, či ide o počítačový program na objednávku sú dôležité len dve skutočnosti, a to (i) kto je na strane zhotoviteľa počítačového programu (musí to byť fyzická osoba) a (ii) nakoľko je počítačový program pri uzavretí zmluvy už hotový (ide o diferenciálny znak medzi kúpnu zmluvou a zmluvou o dielo)²⁰. Zmluvou o dielo môže byť napokon aj inominátna zmluva, alebo zmiešaná, ktorej predmetom je záväzok vytvoriť dielo²¹.

K rovnakému záveru dospela aj autorka komentára k Autorskému zákonu²², ktorá nevyklučuje, že za zmluvu o dielo v zmysle § 91 ods. 1, prvá veta Autorského zákona je možné považovať aj zmluvu o dielo uzavretú podľa Obchodného zákonníka. Podľa uvedeného komentára „nie je vylúčené ani uzavretie inominátnej zmluvy, prípadne zmluvy zmiešanej (napr. zmluvy o dielo s licenčnou zmluvou).“²³

Pre úplnosť je potrebné uviesť aj záver, ku ktorému dospeli iní autori²⁴, podľa ktorých „režim podľa § 91 Autorského zákona je možné vnímať ako osobitný režim vzťahujúci sa na všetky diela vytvorené na základe zmluvy o dielo, či už bola uzatvorená na základe Občianskeho alebo Obchodného zákonníka.“ Uvedená interpretácia vychádza podľa autorov okrem iného z informatívneho charakteru dôvodovej správy aj poznámky pod čiarou, avšak podľa autorov nie je v súlade s teleologickým ani systematickým výkladom. Podľa autorov sa však „ako správny najviac javí výklad, podľa ktorého sa režim podľa tohto paragrafu bude vzťahovať len na zmluvy o dielo uzavreté podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, a to aj napriek tomu, že v takom prípade nebude naplnená pôvodná idea zjednotenia občianskoprávnej a obchodnoprávnej úpravy v oblasti režimu diel na objednávku.“²⁵

2.2. Prílišný formalizmus

Predmetnú právnu normu obsiahnutú v § 91 ods. 1 Autorského zákona je napokon potrebné vykladať konformne s nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky²⁶ tak, aby nedochádzalo k porušovaniu práva na zmluvnú slobodu.

¹⁸ Pozri tiež ďalšie typové zmluvy CHORVÁT, O. Service Level Agreements v kontextu softwarových smluv. *Revue pro právo a technologie*. Roč.6, č.12 (2015), s. 127 a 130.

¹⁹ JANSÁ, L. - OTEVŘEL, P. *Softwarové právo*. 2.vydanie. Brno : Computer Press, 2018. s. 120.

²⁰ *Ibid.*, s. 120 a 121.

²¹ TELEČ, I. - TŮMA, P. § 61 [Dílo vytvořené na objednávku a soutěžní dílo]. In: TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 671, marg. č. 2.

²² LAŽÍKOVÁ, J. *Autorský zákon - komentár [Systém ASPI]*. Wolters Kluwer [cit. 2024-5-31]. ASPI_ID KO185_2015SK. Dostupné v Systéme ASPI. ISSN: 1339-133X.

²³ *Ibid.*

²⁴ ADAMOVIČ, Z. - HAZUCHA, B. § 91 [Dielo na objednávku] *Autorský zákon*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2018, s. 709.

²⁵ *Ibid.*, s. 710.

²⁶ Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: I. ÚS 255/2010 zo dňa 30.6.2011 a Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: I. ÚS 155/2017 zo dňa 31.8.2017.

Podľa názoru autorky tohto príspevku, analogicky²⁷ je potrebné konštatovať, že Autorský zákon nechráni len (autorské) práva autora, ale garantuje i práva ostatných subjektov, ktoré sa dostávajú do (zmluvných) vzťahov s autorom, ako je napr. objednávateľ, medzi ktoré rozhodne patrí zmluvná sloboda²⁸. Výklad predmetnej normy preto nemôže byť prísne formálny (alebo skôr formalistický), keďže by poprel právo zmluvnej slobody autora a objednávateľa, zahrňujúce možnosť zmluvných strán dobrovoľne podriaďiť svoj zmluvný vzťah Obchodnému zákonníku (a navyše by diskvalifikoval určité zmluvné vzťahy, ktoré obligatórne spadajú pod Obchodný zákonník). V súlade s vyššie uvedeným by bol podľa názoru autorky výklad ustanovenia § 91 ods. 1, prvá veta Autorského zákona všeobecným súdom vylučujúci zmluvu o dielo podľa Obchodného zákonníka príliš formálny (ak nie priam formalistický) a nebol by preto ústavne konformný²⁹.

III. PRÁVNE POSTAVENIE PROGRAMÁTORA

Jedným z najdôležitejších argumentov v prospech nevyhnutnosti akceptovať aj zmluvy o dielo uzavreté podľa Obchodného zákonníka ako právneho titulu, na základe ktorého vznikne dielo na objednávku podľa Autorského zákona je špecifické postavenie osoby autora – programátora. V praxi sa častokrát stretávame s autormi – programátormi, ktorí okrem slobodného podnikania podľa Autorského zákona, prevádzkujú aj živnosť (spravidla má táto živnosť názov počítačové služby a služby súvisiace s počítačovým spracovaním údajov). Takíto programátori sú potom považovaní za podnikateľov podľa § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka³⁰ a ich záväzkový vzťah s objednávateľom (typicky podnikateľom podľa Obchodného zákonníka) týkajúci sa ich podnikateľskej činnosti je obligatórne podriadený Obchodnému zákonníku³¹.

V prvom rade je potrebné uviesť, že na výkon činnosti autora – programátora podľa Autorského zákona neexistuje žiadne všeobecné, príp. osobitné oprávnenie a autori – programátori, ktorí vykonávajú výlučne autorskú činnosť (a nie činnosť regulovanú Živnostenským zákonom³²) nespádajú pod legálnu definíciu podnikateľa podľa Obchodného zákonníka³³.

Na druhej strane, Živnostenský zákon definuje živnosť najmä ako *sústavnú činnosť prevádzkovanú samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku*, pričom následne uvádza pomerne rozsiahly výpočet výnimiek. Podľa § 3 ods. 1 písm. b) Živnostenského zákona sa za živnosť nepovažuje *využívanie výsledkov duševnej tvorivej činnosti chránených osobitnými zákonmi ich pôvodcami včítane vydávania, rozmnožovania a*

²⁷ Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, I. ÚS 155/2017 v tejto súvislosti obdobne konštatuje v súvislosti so Zákonníkom práce.

²⁸ Podľa dôvodovej správy k vládnemu návrhu Autorského zákona č. 185/2015 je cieľom koncepcie nového autorského zákona moderný a flexibilný právny predpis, ktorý zabezpečí autorom a iným nositeľom práv efektívnejší výkon ich práv v rámci stanovených európskym a medzinárodným právom.

²⁹ Nález Ústavného súdu SR I. ÚS 155/2017: „všeobecným súdom nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchyliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomíňať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu.“

³⁰ Pozri tiež PATAKYOVÁ, M. § 2 [Podnikanie]. In: PATAKYOVÁ, M. a kol. Obchodný zákonník. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2022, s. 16, marg. č. 10. „Aj fyzické osoby-živnostníci, ktorí majú živnostenské oprávnenie, sú podnikateľmi len v prípade, ak podnikateľskú činnosť aj reálne prevádzkujú. Tento záver považujeme za nespochybniteľný pri začatí podnikania, a teda získania statusu podnikateľa na základe tejto skutočnosti ipso facto.“

³¹ Podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka upravuje tretia časť Obchodného zákonníka záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejme s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

³² Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), v znení neskorších predpisov.

³³ Patria sem najmä advokáti, daňoví poradcovia a audítori, architekti, stavební inžinieri, patentoví zástupcovia a iní, ktorí sú v pôsobnosti profesionálnych komôr. Pozri aj OVEČKOVÁ, O. a kol. Obchodný zákonník - komentár [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-5-31]. ASPI_ID KO513_b1991SK. Dostupné v Systéme ASPI. ISSN: 1339-133X.

rozširovania literárnych a iných diel na vlastné náklady. Indikatívny nezáväzný zoznam odporúčaných označení najčastejšie používaných voľných živností a ich obsahové vymedzenie³⁴ okrem iného obsahuje pod poradovým číslom 40 živnosť s názvom „Počítačové služby a služby súvisiace s počítačovým spracovaním údajov“, ktorá podľa nezáväzného zoznamu zahŕňa, okrem iného, (i) poradenstvo v oblasti bezpečnosti informačných systémov (antivír, zálohovanie, prístup), (ii) služby pri údržbe systémov softvéru (napr. poskytovanie pomoci s cieľom udržať softvér v optimálnom funkčnom stave, poskytovanie odborných služieb súvisiacich s počítačom – obnova systému po havárii), (iii) softvérové poradenstvo a dodávka softvéru (napr. aj poradenstvo v oblasti informačných systémov týkajúce sa programového vybavenia, poskytovanie softvéru - predaj hotových programov na základe zmluvy s autorom)³⁵. Je potrebné zdôrazniť, že tento zoznam je len indikatívny, a hoci explicitne neuvádza tvorbu a vytváranie počítačových programov, voľnou živnosťou je každá činnosť, ktorá napĺňa pojmové znaky živnosti podľa § 2 Živnostenského zákona (hoci sa v Prílohách 1 a 2 nenachádza).³⁶

Problematickou sa preto javí odpoveď na otázku, či poskytovanie služieb vývoja, t.j. vytváranie počítačového programu autorom – programátora spadá pod živnosť ako ju definuje živnostenský zákon, príp. či je potrebné ju subsumovať pod výnimku podľa § 3 ods. 1 písm. b) Živnostenského zákona a je vykonávaná v rámci slobodného podnikania podľa Autorského zákona³⁷.

Autorka príspevku sa prikláňa k názoru³⁸, že pod zákonnú výnimku „využívanie výsledkov duševnej tvorivej činnosti“ autora by malo byť zahrnuté iba „*racionálne vykonávanie majetkových autorských práv autorom*“³⁹ a teda použitie diela autorom a udelenie súhlasu autorom na použitie diela treťou osobou. Samotná tvorba a vytváranie autorských diel podľa pokynov objednávateľa by však podľa autorky už nemala spadať pod pojem „využívanie výsledkov“ a teda ani by nemala byť explicitne vyňatá ustanovením § 3 ods. 1 písm. b) Živnostenského zákona z definície živnosti⁴⁰.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že osoba autora – programátora má špeciálne zložené postavenie v právnom systéme, kedy činnosť tvorby a vytvárania nie je explicitne vyňatá zo živnosti, avšak s takou činnosťou ako živnosťou vyslovene nepočíta ani Ministerstvo vnútra

³⁴ Aktualizovaný k februáru 2023.

³⁵ Pre úplnosť je potrebné uviesť, že tento indikatívny zoznam odporúčaných označení najčastejšie používaných živností ešte v roku 2022 obsahoval živnosť s názvom „Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby“, ktorá podľa popisu indikovala, že by mala zahŕňať aj počítačové programovanie, hoci obsahové vymedzenie paradoxne neuvádzalo tvorbu počítačových programov.

³⁶ HLOBÍKOVÁ, D. Autor ako podnikateľ. Súkromné právo, 2018, č. 1, „*Naznačuje to, že počítačový programátor na rozdiel napríklad od svadobného fotografa nemôže svoju činnosť vykonávať ako živnostník. I v praxi sa stretávame s tým, že okresné úrady - odbory živnostenského podnikania (ďalej len "živnostenské úrady") nevydávajú osvedčenie o živnostenskom oprávnení na činnosť počítačového programátora s odôvodnením, že jeho činnosť je regulovaná Autorským zákonom.*“

³⁷ Problematika je o to zložitejšia, že počítačový program (ako súbor príkazov a inštrukcií vyjadrených v akejkoľvek forme použitých priamo alebo nepriamo v počítači alebo v podobnom technickom zariadení) je chránený podľa Autorského zákona, iba ak je výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora. Ako uvádza Lazíková v komentári k Autorskému zákonu „*predmetom právnej ochrany je len vyjadrenie myšlienok a zásad, na ktorých je založená logika, algoritmus a programovací jazyk, ale nie samotné myšlienky, zásady, princípy a algoritmy počítačového programu vrátane tých, ktoré sú podkladom jeho rozhrania (samotné užívateľské rozhranie nie je súčasťou počítačového programu, môže však byť predmetom autorského práva, ak spĺňa znaky diela; pozri aj vec C-393/09).*“ Nie každá činnosť programátora tak bude môcť byť považovaná za slobodné podnikanie podľa Autorského zákona a jej výkon bez príslušného povolenia (napr. živnosti) môže byť považovaný za neoprávnené podnikanie.

³⁸ HLOBÍKOVÁ, D. Autor ako podnikateľ. Súkromné právo, 2018, č. 1.

³⁹ *Ibid.*

⁴⁰ HORVAT, M. a kol. Živnostenský zákon - komentár [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-5-31]. ASPI_ID KO455_1991SK. Dostupné v Systéme ASPI. ISSN: 1339-133X. „*Ustanovenie živnostenského zákona na tomto mieste poukazuje na skutočnosť, že využívanie výsledkov duševnej tvorivej činnosti chránených osobitnými zákonmi ich pôvodcami vrátane vydávania, rozmnožovania a rozširovania literárnych a iných diel na vlastné náklady, nie je výkonom živnostenského oprávnenia.*“ Autor vyslovene bližšie nepoukazuje na rozdiel medzi využívaním výsledkov a samotnou tvorbou autorského diela.

Slovenskej republiky, resp. živnostenské úrady. Podľa dostupných informácií ani živnostenské úrady nevydávajú živnosť na tvorbu počítačových programov⁴¹. Krucially pre postavenie autora – programátora je preto určenie, či využívanie výsledkov tvorivej činnosti zahŕňa i tvorbu diel na objednávku autorom – programátorom, a teda či ide o podnikateľa podľa Obchodného zákonníka alebo nie. Pokiaľ by vyššie uvedená výnimka zo živností nezahŕňala tvorbu diel na objednávku, záväzkový vzťah týkajúci sa podnikateľskej činnosti autora – programátora (fyzickej osoby) a objednávateľa (v praxi najčastejšie podnikateľa podľa Obchodného zákonníka) by bol obligatórne podriadený Obchodnému zákonníku, keďže by išlo o tzv. relatívny obchod.⁴² V takomto prípade by zmluva o dielo musela byť obligatórne uzavretá podľa Obchodného zákonníka⁴³.

Je potrebné zdôrazniť, že v praxi sa najčastejšie stretávame práve s autormi – programátormi, ktorí okrem podnikania v zmysle Autorského zákona prevádzkujú aj živnosť zahŕňajúcu počítačové služby a to z dôvodu, že samotný vývoj počítačového programu, ktorý napĺňa legálnu definíciu podľa Autorského zákona tvorí iba časť činností, resp. služieb poskytovaných programátorom, a je spravidla doplnený o implementáciu počítačového programu, jeho servis a údržbu, pričom tieto služby nezriedka bývajú zahrnuté v jednej zmluve, typicky v zmluve o dielo, príp. inominátnej zmluve v kombinácii s licenčnou zmluvou. Mimoriadne zložité tak v praxi bude oddeliť jednotlivé činnosti poskytované programátorom tak, aby zmluva o dielo bola uzavretá podľa Občianskeho zákonníka (a objednávateľ mal právnu istotu priameho výkonu majetkových práv k počítačovému programu), avšak zvyšok činnosti poskytovaných na základe živností sa spravoval Obchodným zákonníkom.

IV. POROVNANIE ZMLUVY O DIELO PODĽA OBČIANSKEHO ZÁKONNÍKA A OBCHODNÉHO ZÁKONNÍKA

Autorské dielo, ako už bolo uvedené, je možné vyhotoviť tak na základe zmluvy o dielo podľa Občianskeho zákonníka, ako aj zmluvy o dielo podľa Obchodného zákonníka (prípadne na základe kombinovanej zmluvy majúcej prvky zmluvy o dielo, zmluvy o poskytovaní služieb prípadne licenčnej zmluvy). V ďalšej časti sa preto príspevok zaoberá otázkou, či zmluva o dielo podľa Občianskeho zákonníka je vyhovujúcim zmluvným základom pre dielo na objednávku, prípadne, či zmluva o dielo podľa Obchodného zákonníka nie je vhodnejšia z pohľadu zmluvných strán.

Podľa § 536 ods. 2 Obchodného zákonníka, sa dielom okrem iného rozumie *zhotovenie určitej veci, pokiaľ nespadá pod kúpnu zmluvu, montáž určitej veci, jej údržba, vykonanie dohodnutej opravy alebo úpravy určitej veci alebo hmotne zachytený výsledok inej činnosti*. Zmluva o dielo podľa Obchodného zákonníka tak môže byť uzavretá iba v prípade, ak je výsledok činnosti (t.j. dielo v autorskoprávnom význame) zachytený na hmotnom substráte (čo v prípade počítačových programov nepredstavuje problém). Právna úprava preto nevyklučuje počítačový program zo spôsobilosti naplniť legálnu definíciu diela podľa Obchodného zákonníka.

⁴¹ *Ibid.* „I v praxi sa stretávame s tým, že okresné úrady - odbory živnostenského podnikania (ďalej len "živnostenské úrady") nevydávajú osvedčenie o živnostenskom oprávnení na činnosť počítačového programátora s odôvodnením, že jeho činnosť je regulovaná Autorským zákonom.“

⁴² t.j. záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, ak pri jeho vzniku je zrejme s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

⁴³ Pozri tiež HAMRÁČEK, M. § 3 [Negatívne vymedzenie živnosti]. In: HAMRÁČEK, M. Živnostenský zákon. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2023, s. 42. Autor sa síce nezaoberá rozdielom medzi využívaním výsledkov a samotnou tvorbou, uvádza však, že “[t]ypickým dielom podľa AZ môže byť vytvorenie počítačového programu alebo aplikácie. Ak podnikateľ vyrobí špecifický softvér pre potreby konkrétnej firmy, pôjde o dielo v zmysle AZ, nie o výrobok v zmysle ZZ.”

Naopak, Občiansky zákonník neobsahuje definíciu diela a podľa komentára⁴⁴ predmet plnenia musí mať vecný charakter v zmysle zhotovenia novej veci alebo jej zmeny. Obchodný zákonník na rozdiel od Občianskeho zákonníka obsahuje širšie vymedzenie pojmu dielo, pričom za dielo považuje aj hmotne zachytený výsledok inej činnosti, a teda nevyžaduje sa bezpodmienečne vecný charakter. Je preto diskutabilné, či vytvorenie počítačového programu, ktorý je výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora predstavujúci súbor príkazov a inštrukcií vyjadrených v akejkoľvek forme použitých priamo alebo nepriamo v počítači môže mať vecný charakter. Iného názoru sú autori ďalšieho komentára, podľa ktorých dielom je okrem iného výsledok pracovnej činnosti, či už fyzickej alebo duševnej (ktorý môže mať výsledok v zhotovení samostatnej novej veci), pričom zákon nevyžaduje zachytenie diela v hmotnej podobe (na nosiči)⁴⁵. Plnenie zo zmluvy o dielo podľa Občianskeho zákonníka teda podľa autorov nie je limitované hmotným zachytením predmetu diela (teória aj prax pripúšťa uzavretie zmluvy o dielo vo forme prednášky či efemérneho umeleckého či iného diela)⁴⁶.

Obchodný zákonník vytvorenie diela v autorskoprávnom význame dokonca predpokladá a objednávateľ je zo zákona oprávnený použiť ho na účel vyplývajúci z uzavretej zmluvy o dielo (na iné účely je oprávnený ho použiť len so súhlasom zhotoviteľa). Keďže obdobné zákonné oprávnenie objednávateľa, resp. fikcia udeleného súhlasu (§ 91 ods. 1 druhá veta Autorského zákona) nie sú obsiahnuté v zmluve o dielo podľa Občianskeho zákonníka, je možné domnievať sa, že upravením fikcie súhlasu v Autorskom zákone sa mala zjednotiť právna úprava použitia diela vytvoreného na základe zmluvy o dielo podľa Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka.⁴⁷ Avšak v prípade, ak by sme poznámku pod čiarou vykladali formalisticky⁴⁸, právna úprava by naopak bola nejednotná a objednávateľovi podľa zmluvy o dielo podľa Občianskeho zákonníka by v prípade počítačového programu priznávala podstatne väčší rozsah práv a silnejšie postavenie voči autorovi ako zmluva o dielo uzavretá podľa Obchodného zákonníka⁴⁹. V kontexte zjednotenia právnej úpravy je potrebné poukázať aj na snahu o rekodifikáciu občianskeho práva tak, aby bolo založené na monistickej koncepcii záväzkového práva, keďže súčasný stav sa prejavuje v duálnej úprave občianskoprávných záväzkov obsiahnutej v Občianskom zákonníku a zároveň v Obchodnom zákonníku. Osobitné zákony nie sú vždy dostatočne prispôbobe úprave Občianskeho zákonníka, čo vedie k určitej rozpornosti v prístupe k regulácii občianskoprávných vzťahov. Dualizmus záväzkového práva, v tomto prípade inštitútu zmluvy o dielo, je nelogický⁵⁰ a jeho dôsledkom je to, že aplikácia práva sa stáva čoraz ťažšou a súdne rozhodnutia menej predvídateľnými.

Niekoľko rokov trvajúci rekodifikačný proces má za cieľ odstrániť tento nepriaznivý stav – prejavujúci sa v nečitateľnosti a nepredvídateľnosti tak právnej úpravy, ako aj jej aplikácie.⁵¹ Berúc do úvahy vyššie uvedené sa autorka príspevku domnieva, že aj v záujme zjednotenia právnej úpravy a zákonných režimov je potrebné poznámku pod čiarou vnímať iba ako legislatívnu pomôcku s informatívnym charakterom.

⁴⁴ CIRÁK, J. - HANZELOVÁ, I. - KRAJČO, J. - ĽALÍK, M. - MAZÁK, J. - NESROVNAL, V. - ONDRÁČEK, M. - PLANK, K. – ŤAPÁK, J. - VOJČÍK, P. Občianske právo s vysvetlivkami, 1. až 4. zväzok. Wolters Kluwer s.r.o., 2019, § 631

⁴⁵ MORAVČIKOVÁ, A. § 631 [Pojem zmluvy o dielo]. In: ŠTEVČEK, M. - DULAK, A. - BAJÁNKOVÁ, J. - FEČÍK, M. - SEDLAČKO, F. - TOMAŠOVIČ, M. a kol. Občiansky zákonník II. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2019, s. 2370, marg. č. 1. Autorka odkazuje aj na zmluvu o vytvorení diela podľa predchádzajúceho autorského zákona a uvádza, že ak ide o relatívny alebo fakultatívny obchod, bude táto úprava podriadená Obchodnému zákonníku.

⁴⁶ *Ibid.*, s. 2373, marg. č. 6.

⁴⁷ ADAMOVIČ, Z. - HAZUCHA, B. § 91 [Dielo na objednávku] Autorský zákon. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2018, s. 710.

⁴⁸ T.j., že jedine zmluva o dielo podľa Občianskeho zákonníka môže byť právnym základom diela vytvoreného na objednávku.

⁴⁹ Hoci, zákonná fikcia súhlasu sa vo vzťahu k zmluve o dielo podľa Obchodného zákonníka môže zdať redundantná.

⁵⁰ Pozri tiež VOJČÍK, P. Smlouva o dílo s nehmotným výsledkem. AUC IURIDICA. 68, 2022, s. 149-162. DOI: 10.14712/23366478.2022.25.

⁵¹ <https://www.justice.gov.sk/ministerstvo/rekodifikacia-obcianskeho-zakonnika/>.

V. PRÁVNÁ ÚPRAVA V PRAXI

Podľa verejne dostupných zdrojov⁵² nebola predmetná právna úprava doposiaľ predmetom sporu, ktorým by sa zaoberal súd vyššieho stupňa. Dostupné súdne rozhodnutia⁵³ sú v prevažnej väčšine rozhodnutiami, ktorými bolo rozhodnuté o odvolaní voči uzneseniu nižšieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia. Najzaujímavejším súdnym rozhodnutím, ktoré sa týka aj § 91 Autorského zákonníka je uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn.: 7Co/89/2023 vo veci odvolania proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I, sp. zn.: 11CA/31/2022⁵⁴. Spor sa týkal dvoch právnických osôb a výkonu majetkových práv k počítačovému programu. A hoci okresný súd zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a krajský súd toto rozhodnutie potvrdil ako vecne správne, ich závery vychádzajú z rozdielneho právneho posúdenia veci. Okresný súd Bratislava I vo svojom rozhodnutí zamietol návrh okrem iného z dôvodu absencie aktívnej legitímácie žalobcu, ktorú žalobca odvodzoval od zmluvy o postúpení práv k počítačovému programu, ktorou mal nadobudnúť majetkové práva k dielu – počítačovému programu od pôvodného objednávateľa - právnickej osoby, ktorá uzavrela s inou právnickou osobou – zhotoviteľom zmluvu o dielo a licenčnú zmluvu. Okresný súd v danej veci aplikoval § 91 ods. 1 Autorského zákona, na základe ktorého uzavrel, že dielo na objednávku možno vytvoriť iba v rámci zmluvného vzťahu medzi objednávateľom a autorom – fyzickou osobou a teda ani právny predchodca žalobcu, ani žalobca nemohli nikdy nadobudnúť majetkové práva k dielu – počítačovému programu. Krajský súd v Bratislave síce rozhodnutie ako vecne správne potvrdil, avšak uzavrel, že nesprávne sú okrem iného úvahy súdu prvej inštancie týkajúce sa aplikácie § 91 ods. 1 autorského zákona, keďže toto ustanovenie sa týka vytvorenia diela autorom na základe zmluvy o dielo. Krajský súd sa však ďalej nezaoberal otázkou zmluvy o dielo a prípadne, či sa má táto zmluva spravovať výlučne Občianskym zákonníkom, prípadne sa môže aj Obchodným zákonníkom (v rozhodnutí krajského súdu nič nenaznačuje tomu, že by sa touto otázkou zaoberal prípadne okresný súd⁵⁵). Pre úplnosť je potrebné dodať, že krajský súd odvodil aktívnu legitímáciu žalobcu od zmluvy o dielo a licenčnej zmluvy uzavretej medzi objednávateľom a zhotoviteľom, oboma právnickými osobami, v zmysle ktorej objednávateľ (i) bol oprávnený vlastniť a vykonávať všetky práva k predmetu duševného vlastníctva a (ii) nadobudol licenciu v neobmedzenom rozsahu s oprávnením využívať ju bez obmedzení na čas trvania majetkových práv. Zmluvou o postúpení práv mal nakoniec objednávateľ postúpiť všetky práva k predmetnému počítačovému programu v súlade s § 72 a nasl. Autorského zákona.

Vzhľadom na to, že súkromné zmluvy nie sú povinne zverejňované a častokrát predstavuje ich obsah obchodné tajomstvo, z verejne dostupných zdrojov nie je možné zistiť ako zmluvné strany v praxi aplikujú predmetné sporné ustanovenie. V centrálnom registri zmlúv, kde sa povinne zverejňujú určité druhy zmlúv⁵⁶, sa autorke nepodarilo dohľadať zmluvy o dielo uzatvárané s autorom – fyzickou osobou týkajúce sa vyhotovenia diela na objednávku.

Ochrana duševného vlastníctva a správne nastavenie zmluvných vzťahov však hrá zásadnú rolu napríklad v prípade technologických startupových spoločností (a to najmä tých, ktorých hlavnou podnikateľskou činnosťou práve vývoj počítačových programov), keďže je pre ňu „...

⁵² <https://app.beck-online.sk/bo/>, otvorenesudy.sk, ASPI.

⁵³ Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn.: 43CoPv/3/2020 zo dňa 28.4.2020, Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn.: 41CoPv/1/2022 zo dňa 23.2.2022, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn.: 13Co/39/2020 zo dňa 27.4.2022, rozsudok Okresného súdu Bratislava I, sp. zn.: 23Ca/8/2020 zo dňa 26.7.2022.

⁵⁴ Uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn.: 7Co/89/2023 zo dňa 16.8.2023.

⁵⁵ Podľa verejne dostupných informácií (napr. otvorenesudy.sk, judikaty.info, <https://www.beck-online.sk>, ASPI) sa zdá, že prvostupňové rozhodnutie nie je verejne dostupné.

⁵⁶ § 5a zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií), v znení neskorších predpisov.

*strategickou majetkovou hodnotou*⁵⁷. Právna úprava vzťahov s osobami zúčastnenými na podnikaní spoločnosti a vytvárajúcimi duševné vlastníctvo je základom pre úspešné zachytávanie duševného vlastníctva (vrátane notifikačných povinností, nastavenia transferu práv, prípadne registrácie práv)⁵⁸. Nezriedka sa je preto možné v praxi pri vstupe investora do takejto technologickej startupovej spoločnosti (prípadne pri získavaní inej formy financovania) stretnúť s právnou previerkou (tzv. *due diligence*) spoločnosti, ktorej cieľom je, okrem iného, z právneho hľadiska posúdiť nastavenie vzťahov medzi spoločnosťou a tretími osobami (či už sú to zakladatelia, iné osoby podieľajúce sa na podnikaní spoločnosti alebo externí dodávatelia) v súvislosti s vyvíjaným počítačovým programom. Práve v takýchto prípadoch v praxi často dochádza k zisteniu nedostatočného právneho základu na disponovanie spoločnosťou s predmetmi duševného vlastníctva - počítačovými programami a ich zaradenie do portfólia duševného vlastníctva⁵⁹.

Právnu neistotu investorov zároveň znásobuje problematická právna úprava, keďže v prípade zmluvy o dielo uzavretej medzi spoločnosťou a autorom – fyzickou osobou podľa Obchodného zákonníka si investor, resp. kupujúci nemôže byť istý rozsahom práv k počítačovému programu (ekonomicky veľmi významnému autorskému dielu⁶⁰) nadobudnutých spoločnosťou⁶¹. Na investora, resp. kupujúceho potom môžu prejsť riziká v súvislosti s nevyriešenými vzťahmi napr. k počítačovému programom, ktoré spoločnosť buď využíva alebo ďalej predáva a tieto je potrebné zmluvne ošetriť⁶².

V súvislosti s komercializáciou počítačového programu spoločnosťou je potrebné upriamiť pozornosť na relatívne novú smernicu Európskej únie⁶³, ktorá plne harmonizuje zmluvné práva v istých hlavných oblastiach týkajúcich sa dodávania digitálneho obsahu alebo digitálnych služieb⁶⁴, pričom tieto kľúčové pravidlá zatiaľ neboli regulované na úrovni Európskej únie. Harmonizované pravidlá spotrebiteľského zmluvného práva majú uľahčiť podnikom dodávať digitálny obsah alebo digitálne služby v celej Európskej únii a predísť právnej fragmentácii, ktorá by inak vznikala zavádzaním nových vnútroštátnych právnych predpisov špecificky upravujúcich digitálny obsah a digitálne služby⁶⁵. Prínosom pre spotrebiteľov⁶⁶ majú byť harmonizované práva pre dodávanie digitálneho obsahu a digitálnych služieb, ktoré poskytujú vysokú úroveň ochrany. Plná harmonizácia⁶⁷ znamená, že v zmysle čl. 4 Smernice o digitálnom obsahu nesmú členské štáty vo svojom vnútroštátnom práve

⁵⁷ GRAMBLIČKOVÁ, B. - MAZÚR, J. - BARKOCI, S. Právo startupových spoločností: správa, financovanie a duševné vlastníctvo. Bratislava : C. H. Beck, 2023, s. 280.

⁵⁸ *Ibid.*, s. 282.

⁵⁹ MRÁŽIK, L. - STRNAD, B. KAPITOLA 1. Osobné údaje, duševné vlastníctvo a ich ochrana v rámci M&A transakcií. In: MYŠIČKA, V. a kol. Inovácie a trendy v M&A. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2020, s. 26, marg. č. 22 „Pri niektorých transakciách môžu nehmotné statky/predmety duševného vlastníctva predstavovať podstatu obchodnej činnosti a najhodnotnejší majetok podniku, ktorý bude predmetom plánovanej transakcie (cieľovej spoločnosti) – napr. technologické spoločnosti (s hodnotným počítačovým programom) alebo podniky s osobitným označením dobre známym na relevantnom trhu (t. j. napr. s hodnotnou ochrannou známkou).“

⁶⁰ GRAMBLIČKOVÁ, B. - MAZÚR, J. - BARKOCI, S. Právo startupových spoločností: správa, financovanie a duševné vlastníctvo. Bratislava : C. H. Beck, 2023, s. 314.

⁶¹ V súvislosti s doktrínálnou spornosťou pozri aj GRAMBLIČKOVÁ, B. - MAZÚR, J. - BARKOCI, S. Právo startupových spoločností: správa, financovanie a duševné vlastníctvo. Bratislava : C. H. Beck, 2023, s. 357.

⁶² MRÁŽIK, L. - STRNAD, B. KAPITOLA 1. Osobné údaje, duševné vlastníctvo a ich ochrana v rámci M&A transakcií. In: MYŠIČKA, V. a kol. Inovácie a trendy v M&A. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2020, s. 27, marg. č. 23.

⁶³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/770 z 20. mája 2019 o určitých aspektoch týkajúcich sa zmlúv o dodávaní digitálneho obsahu a digitálnych služieb (ďalej aj len “Smernica o digitálnom obsahu”).

⁶⁴ Recitál 6 a 9 Smernice o digitálnom obsahu.

⁶⁵ Recitál 7 Smernice o digitálnom obsahu.

⁶⁶ Podľa recitálu 16 Smernice o digitálnom obsahu však členské štáty môžu rozšíriť ochranu, ktorú spotrebiteľom poskytuje smernica, aj na fyzické alebo právnické osoby, ktoré nie sú spotrebiteľmi v zmysle tejto smernice, ako sú napríklad mimovládne organizácie, začínajúce podniky alebo MSP.

⁶⁷ V súvislosti s metódou transpozície smernice do poľského právneho poriadku a nemeckého právneho poriadku pozri aj NAMYSŁOWSKA, M. - JABŁONOWSKA, A. - WIADEREK, F. Implementation Of The Digital Content Directive In Poland: A Fast Ride On A Tandem Bike Against The Traffic, 12 (2021) JIPITEC 241, marg. 15 – 19.

ponechať v platnosti ani zaviesť ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice, vrátane prísnejších či menej prísnych ustanovení, ktoré zabezpečujú odlišnú úroveň ochrany spotrebiteľa, pokiaľ sa v tejto smernici neustanovuje inak⁶⁸. Článok 10 Smernica o digitálnom obsahu sa zameriava práve na práva tretích osôb⁶⁹ (napríklad práva autora k počítačovému programu) a v prípade, ak z ich porušenia vyplýva obmedzenie, ktoré zabraňuje alebo obmedzuje používanie digitálneho obsahu alebo digitálnej služby⁷⁰, členské štáty sú povinné zabezpečiť, aby mal spotrebiteľ nárok na prostriedky nápravy podľa tejto smernice, pokiaľ sa vo vnútroštátnom práve nestanovuje v takýchto prípadoch neplatnosť alebo zrušenie zmluvy o dodaní digitálneho obsahu alebo digitálnej služby⁷¹. Smernica sa však podľa recitálu 13 nevzťahuje na developera počítačového programu (resp. digitálneho obsahu alebo digitálnej služby), pokiaľ súčasne nie je aj obchodníkom v zmysle smernice⁷². Členské štáty však majú možnosť takéto nároky spotrebiteľa voči tretím osobám vo vnútroštátnom práve upraviť, čo slovenský zákonodarca nevyužil.

VI. KOMPARÁCIA S ČESKOU PRÁVNOU ÚPRAVOU

Vyššie uvedený dualizmus, t.j. skutočnosť, že niektoré záväzkové vzťahy sú upravené duplicitne v Obchodnom zákonníku a Občianskom zákonníku, bol vzhľadom na spoločnú históriu príznačný aj pre Českú republiku⁷³, avšak bol odstránený prijatím základného kódexu súkromného práva, ktorý „... *priniesol zásadné a rozsiahle zmeny do úpravy celého súkromného práva*“⁷⁴.

Podľa súčasnej právnej úpravy⁷⁵ „*[p]očítačové programy a databáze, akož i kartografická díla, která nejsou kolektivními díly, se považují za zaměstnanecká díla i tehdy, byla-li autorem vytvořena na objednávku; objednatel se v takovém případě považuje za zaměstnavatele.*

⁶⁸ Smernica o digitálnom obsahu bola transponovaná do nového zákona o ochrane spotrebiteľa č. 108/2024 Z.z., ale aj do Občianskeho zákonníka, kde boli zavedené nové osobitné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách s digitálnym plnením (§ 852a až § 852), pričom zmeny sú účinné od 1.7.2024.

⁶⁹ Bližšie pozri aj OPRYSK, L. - SEIN, K. Limitations in End-User Licensing Agreements: Is There a Lack of Conformity Under the New Digital Content Directive?. IIC 51, 594–623 (2020). <https://doi.org/10.1007/s40319-020-00941-y>, s. 595 podľa ktorého „Článok 10 sa zasa zaväzuje (čiastočne) riešiť dlhodobé napätie medzi podmienkami používania, ktoré presadzujú držiteľia autorských práv a zmluvnými očakávaniami spotrebiteľov. Podľa Smernice obmedzenia na používanie digitálneho obsahu vyplývajúceho z licenčných podmienok môžu narušiť objektívne požiadavky súladu a viesť prostriedkom nápravy z dôvodu nesúladu digitálneho obsahu.“

⁷⁰ Pre definície pojmov digitálny obsah a digitálne služby pozri bližšie čl. 1 Smernice o digitálnom obsahu a § 119a Občianskeho zákonníka účinného od 1.7.2024.

⁷¹ Možné právne nedostatky ponúkaného počítačového programu (ako napríklad nedostatočne ošetrené práva autora a spoločnosti vo vzťahu k počítačovému programu) reflektuje aj recitál 54 Smernice o digitálnom obsahu, podľa ktorého „[p]rávne nedostatky sú obzvlášť dôležitou otázkou vo vzťahu k digitálnemu obsahu alebo digitálnym službám, ktoré podliehajú právam duševného vlastníctva. Obmedzenia používania digitálneho obsahu alebo digitálnej služby spotrebiteľom v súlade s touto smernicou by mohlo byť dôsledkom porušenia práv tretích strán. Takéto porušenie by mohlo účinne zabrániť spotrebiteľovi vo využívaní digitálneho obsahu alebo digitálnej služby alebo niektorých jej prvkov, napríklad, keď spotrebiteľ vôbec nemá prístup k digitálnemu obsahu alebo digitálnej službe, alebo keď ho nemá zákonne. Dôvodom môže byť skutočnosť, že tretia strana oprávnene núti obchodníka, aby zastavil porušovanie týchto práv a prestal ponúkať dotknutý digitálny obsah alebo digitálnu službu, alebo k tomu, aby spotrebiteľ nemohol digitálny obsah alebo digitálnu službu využívať bez porušenia práva.“ Do slovenského právneho poriadku bolo ustanovenie transponované do § 852g a § 852j Občianskeho zákonníka, ktoré stanovujú vady digitálneho plnenia (vrátane takých väd, ktoré znemožňujú alebo obmedzujú práva tretej osoby vrátane duševného vlastníctva) a práva zo zodpovednosti za vady (vrátane odstránenia vady, primeranej zľavy a práva od zmluvy odstúpiť).

⁷² Bližšie pozri aj BEALE, H. Digital Content Directive And Rules For Contracts On Continuous Supply. Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law. 2021. Volume 12, Issue 2, str. 104, marg. 46 – 49.

⁷³ K českej historickej úprave pozri aj MAREK, K. Smlouva o dílo. In: STUDIA IURIDICA Cassoviensia, Košice: 2014. ročník 2.2014, číslo 2. ISSN 1339-3995, s. 4.

⁷⁴ VOJČÍK, P. 2022. Smlouva o dílo s nehmotným výsledkem. AUC IURIDICA. 68, s. 150. DOI: 10.14712/23366478.2022.25.

⁷⁵ § 58 ods. 7 zákona č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „český Autorský zákon“).

*Ustanovení § 61 se na tato díla nevztahuje.*⁷⁶ Ako bolo uvedené vyššie, tieto diela požívajú zvýšenú ochranu z dôvodu vysokej investičnej náročnosti.⁷⁷ Český zákonodarca sa nevyhol nepresnostiam v právnej úprave, keďže definícia diela na objednávku (použitá v § 58 ods. 7 českého Autorského zákona) sa nachádza práve vo vylúčenom § 61 českého Autorského zákona a odkaz na túto definíciu tak v § 58 ods. 7 českého Autorského zákona chýba⁷⁸. Je však potrebné zdôrazniť, že ani v čase právneho dualizmu nebola česká právna úprava problematická a to vzhľadom na to, že český Autorský zákon v § 61 nikdy v súvislosti s definíciou diela na objednávku neodkazoval na nejaký konkrétny typ zmluvy, či už podľa vtedajšieho obchodného zákonníka alebo občianskeho zákonníka.

Zmluva o dielo je v novom českom Občianskom zákonníku⁷⁹ upravená v § 2586 nasl. a vychádza, s niektorými zmenami, z pôvodného českého obchodného zákonníka⁸⁰, pričom dielom sa rozumie „... *zhotovení určité věci, nespadá-li pod kupní smlouvu, a dále údržba, oprava nebo úprava věci, nebo činnost s jiným výsledkem.*“ Na rozdiel od Obchodného zákonníka tak český právny poriadok síce poníma dielo skôr ako činnosť⁸¹, a nie hmotne zachytený výsledok inej činnosti⁸², ale ako uvádza odborná literatúra, „[u] *niektorých zmlúv o dielo bude ale potrebné rozlišovať ako výsledok dielo nehmotné (napr. autorské dielo) a dielo hmotné, na ktorom bude dielo nehmotné zachytené (napr. najrôznejšie nosiče).*“⁸³

Napriek nepresnostiam sa zdá, že v právnej vede niet pochyb o tom, že v prípade, ak počítačový program bol vytvorený na základe zmluvy o dielo (môže ísť aj o zmluvu inomínatnu alebo zmiešanú, ktorej obsahom je záväzok vytvoriť dielo, a to bez ohľadu na to, či je odplatná alebo nie)⁸⁴ uzavretej s autorom – programátorom, dielo sa považuje za tzv. fiktívne zamestnanecké dielo⁸⁵ a objednávateľ má postavenie zamestnávateľa a tomu prislúchajúce práva,⁸⁶ ibaže by sa strany od tohto dispozitívneho ustanovenia odchýlili a dohodli inak.⁸⁷

⁷⁶ § 61 českého Autorského zákona stanovuje, že „[j]e-li dílo autorem vytvořené na základě smlouvy o dílo (dílo vytvořené na objednávku), platí, že autor poskytl licenci k účelu vyplývajícímu ze smlouvy, není-li sjednáno jinak.“

⁷⁷ „Jedná se o druhy děl, u nichž je v praxi zpravidla nutná zvýšená míra (netvůrcí) investice osoby, z jejíhož podnětu je dílo vytvářeno (díla investičně náročná)“ TELEČ, I. - TŮMA, P. § 58 [Zaměstnanecké dílo]. In: TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. Autorský zákon. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 658, marg. č. 24.

⁷⁸ „Jsou-li předmětem díla počítačové programy, databáze či kartografická díla, platí režim tzv. zaměstnaneckého díla (§ 58) a právní úprava díla na objednávku se v těchto případech nepoužije.“ CHALOUPKOVÁ, H. - HOLÝ, P. - URBÁNEK, J. § 61 [Dílo vytvořené na objednávku a soutěžní dílo]. In: CHALOUPKOVÁ, H. - HOLÝ, P. - URBÁNEK, J. Mediální právo. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 471, marg. č. 4.

⁷⁹ Zákon č. 80/2012 Sb. Občanský zákoník, v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „nový český Občiansky zákoník“).

⁸⁰ pozri aj MAREK. K. Smlouva o dílo. In: STUDIA IURIDICA Cassoviensia, Košice: 2014. ročník 2.2014, číslo 2. ISSN 1339-3995, s. 4.

⁸¹ VOJČÍK, P. 2022. Smlouva o dílo s nehmotným výsledkem. AUC IURIDICA. 68, s. 152. DOI: 10.14712/23366478.2022.25.

⁸² pozri aj ČADA. K. Nový český občanský zákoník a průmyslové vlastnictví. In: STUDIA IURIDICA Cassoviensia, Košice: 2016. ročník 4.2016, číslo 1. ISSN 1339-3995, s. 98.

⁸³ *Ibid.*

⁸⁴ TELEČ, I. - TŮMA, P. § 61 [Dílo vytvořené na objednávku a soutěžní dílo]. In: TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. Autorský zákon. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 671, marg. č. 2.

⁸⁵ Pozri tiež CHALOUPKOVÁ, H. - HOLÝ, P. § 58 [Zaměstnanecké dílo]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. Autorský zákon. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 187, marg. č. 12. „Odstavec 7 rozšiřuje dopad úpravy zaměstnaneckého díla i na počítačové programy, databáze a kartografická díla, pokud byla vytvořena na objednávku. To znamená, že režim zaměstnaneckého díla se vztahuje na počítačové programy, databáze a kartografická díla, jestliže byla vytvořena na objednávku. Režim zaměstnaneckého díla však přichází v úvahu ze své podstaty jen tehdy, je-li zhotovitelem díla na objednávku fyzická osoba – autor. Pokud bude zhotovitelem díla osoba odlišná od autora, půjde o „běžnou“ smlouvu o dílo.“

⁸⁶ Pozri aj ďalší názor, ktorý pravdepodobne vychádza z premisy, že zhotoviteľom je právnická osoba a nie autor – fyzická osoba „Ak napríklad zhotoviteľ počítačového programu uzavrie s objednávateľom len zmluvu o dielo, bez toho, aby zároveň udelil objednávateľovi súhlas na jeho použitie, z účelu zmluvy nemožno vždy vyvodit', či je objednávateľ oprávnený zhotovovať z programu rozmnoženiny, alebo či je oprávnený ho aj sám spracovať (spôsoby použitia diela), a ani koľko rozmnoženín je oprávnený zhotoviť a v akej miere ho môže sám tvorivo upraviť (rozsah použitia diela).“ VOJČÍK, P. 2022. Smlouva o dílo s nehmotným výsledkem. AUC IURIDICA. 68, s. 156. DOI: 10.14712/23366478.2022.25.

⁸⁷ „Ustanovení § 58 AutZ je ale dispozitivní, vznik práva výkonu majetkových práv ve prospěch objednatelē díla na objednávku lze proto vyloučit a strany se mohou dohodnout na tom, že autor objednatelē udělí licenci, ať už výhradní, nebo nevýhradní.“

VII. ZÁVER

Problematika vývoja počítačových programov na zmluvnom základe priamo autorom – programátorom je komplikovaná a ani vyššie uvedená analýza neprináša jednoznačné potvrdenie hypotézy, že objednávateľ nadobudne právo priameho výkonu majetkových práv k počítačovému programu rovnako na základe zmluvy o dielo uzavretej s autorom – programátorom podľa Obchodného zákonníka ako aj Občianskeho zákonníka. Právny režim počítačového programu vytvoreného na objednávku podľa Autorského zákona a teda práva vykonávané objednávateľom k počítačovému programu sa môžu značne líšiť v závislosti od toho, či poznámku pod čiarou chápeme iba ako informatívny (nezáväzný) dokaz na iný právny predpis a či interpretujeme výnimku zo živnostenského zákona reštriktívne (a teda tak, že nezahŕňa samotnú tvorbu počítačových programov). Takýto stav legislatívy vedie k právnej neistote zmluvných strán pri vývoji počítačového programu a objednávateľa zo zmluvy o dielo podľa Obchodného zákonníka môže dostať do značne nevýhodnejšieho postavenia ako objednávateľa zo zmluvy o dielo podľa Občianskeho zákonníka. To je však v rozpore s cieľom výnimky zo zákonnej fikcie súhlasu podľa § 91 ods. 4 Autorského zákona, ktorá mala naopak za cieľ zvýšiť právnu ochranu ekonomických záujmov investora v prípade počítačového programu a to z dôvodu vyšších investičných nákladov na tvorbu takéhoto diela⁸⁸.

Autorka tohto príspevku sa argumentačne prikláňa k extenzívnej interpretácii ustanovenia § 91 ods. 1 Autorského zákona umožňujúcej zaradiť pod režim diela na objednávku aj počítačový program vytvorený na základe zmluvy o dielo spravujúcej sa Obchodným zákonníkom, keďže z povahy subjektov vystupujúcich pri vytvorení počítačového programu na objednávku vyplýva, že v praxi sa bude ich zmluvný vzťah spravila (či už obligatórne alebo fakultatívne) spravovať Obchodným zákonníkom. V opačnom prípade by značná časť zmluvných vzťahov bola z aplikácie režimu diela na objednávku (vrátane režimu podľa § 91 ods. 4 Autorského zákona) diskvalifikovaná a predmetné ustanovenie Autorského zákona by bolo diskriminačné. Pritom, základným významom vytvárania počítačového programu v rámci osobitného režimu diela na objednávku podľa Autorského zákona je možnosť priameho výkonu majetkových práv objednávateľom. Vzhľadom na absenciu približného časového horizontu, kedy by rekonštrukcia súkromného práva mohla byť účinná, a teda by došlo k zrušeniu dualizmu záväzkového práva autorka článku považuje za nevyhnutné, aby *de lege ferenda* bola príslušná poznámka pod čiarou z Autorského zákona vypustená a stranám ponechaná pri vytváraní diela na objednávku zmluvná voľnosť.

KLÚČOVÉ SLOVÁ

Dielo na objednávku, počítačový program, autorské právo, zmluva o dielo

KEY WORDS

Commissioned work, computer program, copyright, contract for work

POUŽITÁ LITERATÚRA

1. ADAMOVÁ, Z. - HAZUCHA, B. Autorský zákon. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2018, s. 708-710.

K tomu poznamenávame, že výkon majetkových práv je tím najširším oprávnením, ktoré môže objednatel k dílu získať. Licenci lze nastavit velmi obdobně, ale nikdy nebude v plném rozsahu stejně široká... FORMANOVÁ, T. 2. Výkon majetkových práv k počítačovým programům a databázím na objednávku od fyzické osoby (díla pod fikcí zaměstnaneckého díla). In: SEDLÁKOVÁ, J. - TOMEK, R. - FORMANOVÁ, T. - ČECH, P. - HRADSKÝ, J. a kol. Softwarové smlouvy. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 92, marg. č. 357.

⁸⁸ LAZÍKOVÁ, J. Autorský zákon - komentár [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-5-31]. ASPI_ID KO185_2015SK. Dostupné v Systéme ASPI. ISSN: 1339-133X.

2. ANDERSON, M. - ALLEBONE, L. - SUBRAMANIAM, M. Contract law for IP lawyers, *Journal of Intellectual Property Law & Practice*, Volume 12, Issue 10, October 2017, s. 842, <https://doi.org/10.1093/jiplp/jpx102>
3. BEALE, H. Digital Content Directive And Rules For Contracts On Continuous Supply. *Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law*. 2021. Volume 12, Issue 2, str. 104, marg. 46 – 49
4. CIRÁK, J. - HANZELOVÁ, I. - KRAJČO, J. - ĽALÍK, M. - MAZÁK, J. - NESROVNAL, V. - ONDRÁČEK, M. - PLANK, K. – ŤAPÁK, J. - VOJČÍK, P. *Občianske právo s vysvetlivkami*, 1. až 4. zväzok. Wolters Kluwer s.r.o., 2019, § 631
5. ČADA, K. Nový český občanský zákonník a průmyslové vlastnictví. In: *STUDIA IURIDICA Cassoviensia*, Košice: 2016. ročník 4.2016, číslo 1. ISSN 1339-3995, s. 98
6. GRAMBLIČKOVÁ, B. - MAZÚR, J. - BARKOCI, S. *Právo startupových spoločností: správa, financovanie a duševné vlastníctvo*. Bratislava : C. H. Beck, 2023
7. HAMRÁČEK, M. *Živnostenský zákon*. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2023, s. 42
8. HLOBÍKOVÁ, D. *Autor ako podnikateľ. Súkromné právo*, 2018, č. 1
9. HORVAT, M. a kol. *Živnostenský zákon - komentár [Systém ASPI]*. Wolters Kluwer [cit. 2024-5-31]. ASPI_ID KO455_1991SK. Dostupné v Systéme ASPI. ISSN: 1339-133X.
10. CHALOUPKOVÁ, H. - HOLÝ, P. *Autorský zákon*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 187, marg. č. 12
11. CHORVÁT, O. Service Level Agreements v kontextu softwarových smluv. *Revue pro právo a technologie*. Roč.6, č.12 (2015), s. 125 - 173
12. JANSÁ, L. - OTEVŘEL, P. *Softwarové právo*. 3.vydanie. Brno : Computer Press, 2018. s. 120 - 121
13. LAZÍKOVÁ, J. *Autorský zákon - komentár [Systém ASPI]*. Wolters Kluwer [cit. 2024-5-31]. ASPI_ID KO185_2015SK. Dostupné v Systéme ASPI. ISSN: 1339-133X.
14. MAREK, K. Smlouva o dílo. In: *STUDIA IURIDICA Cassoviensia*, Košice: 2014. ročník 2.2014, číslo 2. ISSN 1339-3995
15. MRÁZIK, L. - STRNAD, B. KAPITOLA 1. Osobné údaje, duševné vlastníctvo a ich ochrana v rámci M&A transakcií. In: *MYŠIČKA, V. a kol. Inovácie a trendy v M&A*. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2020
16. NAMYSŁOWSKA, M. - JABŁONOWSKA, A. - WIADEREK, F. Implementation Of The Digital Content Directive In Poland: A Fast Ride On A Tandem Bike Against The Traffic, 12 (2021) *JIPITEC* 241, marg. 15 – 19
17. OPRYSK, L. - SEIN, K. Limitations in End-User Licensing Agreements: Is There a Lack of Conformity Under the New Digital Content Directive?. *IIC* 51, 594–623 (2020). <https://doi.org/10.1007/s40319-020-00941-y>
18. OVEČKOVÁ, O. a kol. *Obchodný zákonník - komentár [Systém ASPI]*. Wolters Kluwer [cit. 2024-5-31]. ASPI_ID KO513_b1991SK. Dostupné v Systéme ASPI. ISSN: 1339-133X.
19. PATAKYOVÁ, M. a kol. *Obchodný zákonník*. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2022, s. 16, marg. č. 10
20. SEDLÁKOVÁ, J. - TOMEK, R. - FORMANOVÁ, T.- ČECH, P. - HRADSKÝ, J. a kol. *Softwarové smlouvy*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 92, marg. č. 357
21. ŠTEVČEK, M. - DULAK, A. - BAJÁNKOVÁ, J. - FEČÍK, M. - SEDLAČKO, F. - TOMAŠOVIČ, M. a kol. *Občiansky zákonník II*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2019, s. 2370, marg. č. 1.
22. TELEC, I. - TŮMA, P. *Autorský zákon*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 658 - 671, marg. č. 24

23. VOJČÍK, P. Smlouva o dílo s nehmotným výsledkem. AUC IURIDICA. 68, 2022. s. 149-162. DOI: 10.14712/23366478.2022.25

PRÁVNE PREDPISY

24. Dôvodová správa č. 400/2015 Ds, Vládny návrh zákona o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
25. Dôvodová správa k vládnemu návrhu Autorského zákona zo dňa 15.4.2015
26. Legislatívne pravidlá vlády Slovenskej republiky (úplné znenie platné od 1. februára 2024)
27. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/770 z 20. mája 2019 o určitých aspektoch týkajúcich sa zmlúv o dodávaní digitálneho obsahu a digitálnych služieb
28. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. apríla 2009 o právnej ochrane počítačových programov
29. Smernica Rady zo 14. mája 1991 o právnej ochrane počítačových programov
30. Vládny návrh Autorského zákona, parlamentná tlač č. 1496, 17.4.2015
31. Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorskom, o právach souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), v znení neskorších predpisov
32. Zákon č. 185/2015 Z.z. Autorský zákon, v znení neskorších predpisov
33. Zákon č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií), v znení neskorších predpisov
34. Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov
35. Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), v znení neskorších predpisov
36. Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, v znení neskorších predpisov
37. Zákon č. 80/2012 Sb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov

SÚDNE ROZHODNUTIA

38. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, I. ÚS 155/2017 z 31.8.2017
39. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: I. ÚS 255/2010 zo dňa 30.6.2011
40. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn.: 13Co/39/2020 z 27.4.2022
41. Rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR, sp. zn.: 5Sfk/5/2021 z 31.5. 2022
42. Rozsudok Okresného súdu Bratislava I, sp. zn.: 23Ca/8/2020 z 26.7.2022
43. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn.: 41CoPv/1/2022 z 23.2.2022
44. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn.: 43CoPv/3/2020 z 28.4.2020
45. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn.: 7Co/89/2023 z 16.8.2023

KONTAKTNÉ ÚDAJE AUTORA

JUDr. Silvia Kratochvilová

ORCID: 0009-0001-6236-8957

Doktorand

Univerzita Komenského v Bratislave

Právnická fakulta, Ústav práva informačných technológií a práva duševného vlastníctva

Šafárikovo nám. č. 6, P.O.BOX 313, 810 00 Bratislava

Telefónne číslo: +421 911 430 333

E-mail: kratochvilo7@uniba.sk